

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Tregtisë dhe Industrisë - Ministarstvo Trgovine i Industrije - Ministry of Trade and Industry

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O KONTROLI TRGOVINE STRATEŠKIH ROBA

April 2018 – April 2019

Priština, April 2019

Contents

I – PRVI DEO	3
UVOD	3
II. DRUGI DEO.....	3
Zakonodavstvo	3
III. TREĆI DEO.....	5
Odgovorne državne institucije	5
IV. ČETVRTI DEO	7
Kontrola i licenciranje.....	7
V. PETI DEO	9
Razvoji	9
VI. ŠESTI DEO	15
Saradnja	15
VII. SEDMI DEO	20
Sankcije.....	20
VIII. OSMI DEO	20
Izazovi i preporuke	20

I – PRVI DEO

UVOD

Kontrola trgovine strateških roba, srodne usluge podržava ciljeve Republike Kosovo, da učestvuje u svim zajedničkim regionalnim i međunarodnim inicijativama za nadzor međunarodnih transfera strateških roba.

Kontrola strateške trgovine u Republici Kosovo sprovodi se kroz zakonsku regulativu i institucionalne strukture vlasti u različitim dikasterima.

Svrha kontrole strateške trgovine

Osnovna svrha stvaranja sistema kontrole strateških roba je zaštita interesa nacionalne bezbednosti i ispunjavanje međunarodnih obaveza Republike Kosovo za ne proširenje oružja za masovno uništenje i drugih strateških roba koje se koriste u vojne svrhe i da doprinese međunarodnim i regionalnim naporima na regulisanje trgovine strateških roba, ograničavanje transfera konvencionalnog oružja i preduzimanje mera za izbegavanje njihove upotrebe u terorističke i protivzakonite svrhe.

II. DRUGI DEO

Zakonodavstvo

Zakon br. 04/L-198 o Trgovini Strateškom Robom

U junu 2013 godine odobren je od strane parlamenta, a u avgustu je objavljen u Službenom Listu Zakon br. 04/L-198, o Trgovini Strateškom Robom.

Ovim zakonom uređuje se izvoz, uvoz, tranzit, trans utovar, ponovni izvoz i ponovni transfer strateške robe, pružanje srodnih usluga, kao i kontrola, nadzor, prava i obaveze stranaka koje učestvuju u aktivnostima iz ove oblasti.

Ovaj zakon se primenjuje na:

- svako fizičko ili pravno lice na teritoriji Republike Kosovo, uključujući i sve trgovinske zone, slobodne carinske zone i vazdušni prostor;
- svakog državljanina Republike Kosovo, na ili van Republike Kosovo;
- svako pravno lice koje u Republici Kosovo ima registrovanu kancelariju, sedište ili stalnu poslovnu delatnost, kao i na predstavništva ili filijale lica u stranoj zemlji;
- svako strano lice koje se nalazi van teritorije Republike Kosovo, a koje posluje u ime ili pod kontrolom lica sa Republike Kosovo.

Podzakonski akti koji se sprovode

- Administrativno Uputstvo br. 14/2013 za registraciju, licenciranje i sprovođenje administrativnih procedura;
- Administrativno Uputstvo br. 02/2016 za obrazac registracije, oblika i licencije, uverenje, dozvola prijavljivanja za kontrolisanje strateških roba i povezanih usluga,
- Uredba br. 35/2013 o funkcionisanju Komisije za Kontrolu Trgovine Strateškom Robom.

Liste strateških roba koje se svake godine ažuriraju prema EU listama:

- Lista robe za vojnu upotrebu, koja podleže državnoj kontroli uvoza i izvoza.
- Lista robe dvostruke namene koja podleže kontroli uvoza i izvoza.

Primena drugih zakona u funkciji kontrole trgovine strateškim robama

- Zakon br. 04/L-022 o civilnoj upotrebi eksploziva
- Zakon br. 2003/10 o veštačkim đubrivima
- Zakon br. 03/L-042 o proizvodima za zaštitu bilja
- Zakon br. 2010/03-L-104 o zaštiti od nejonizujućeg, jonizujućeg zračenja i nuklearne bezbednosti
- Zakon br. 03/L-188 o medicinskim proizvodima i opremi
- Zakon br. 2010/03-L-166 o sprečavanju i borbi protiv kibernetiskog kriminala
- Zakon br. 2012/04-P-178 o izmenama i dopunama Zakona br. 03-L-196 o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma
- Zakon br. 04/L048 o spoljnoj trgovini
- Zakon br. 2003/20 o pesticidima
- Zakon br. 05L-017 o oružju, municiji i odgovarajućoj bezbednosnoj opremi
- Zakon br.05L-022 o oružju

III. TREĆI DEO

Odgovorne državne institucije

Odeljenje za Kontrolu Trgovine Strateških Roba

Odeljenje za Kontrolu Trgovine Strateških Roba (OKTSR) je jedina institucija unutar Vlade Kosova, koja kao delokrug ima kontrolu nad trgovinom strateških roba kao što su: uvoz, izvoz, tranzit, trans utovar, transfer, posredovanje za trgovinu robe dvostruke namene, vojne opreme i pružanje pratećih usluga.

Odeljenje obavlja ove aktivnosti:

Razvija analizu i obavlja relevantnu ekspertizu u vezi sa trgovinom strateške robe u svim fazama procesa, od faze registracije u registar, do daljnje kontrole nakon licenciranja subjekta licencom i verifikacije korisnika i konačne upotrebe robe.

Dokumenti koji se izdaju od strane Odeljenja

SERTIFIKATI

- Sertifikat za registraciju u registar
- Sertifikat za međunarodni uvoz
- Sertifikat o proveru isporuke robe
- Sertifikat za krajnjeg korisnika

LICENCE

U Republici Kosovo, za obavljanje delatnosti trgovine strateškom robom daju se ove **vrste licenci**:

- Individualna Licenca
- Globalna Licenca
- Opšta Licenca

Prema aktivnošću, daju se ove vrste licenci:

- Licenca za izvoz strateških roba
- Licenca za ponovni izvoz ili ponovni transfer strateške robe
- Licenca za uvoz strateške robe
- Licenca za brokere - posrednike
- Licenca za pružanje usluga
- Licenca za tranzit ili trans pretovar strateške robe

IZVEŠTAJI

- Izveštaji o robi koja se izvozi prema Opštoj Licenci

ODLUKE

- Izdavanje licence / ovlašćenja
- Ne razmatranje i odbijanje prijave
- Opoziv i suspenzija prijave
- Poništenje dozvole.

Komisija za kontrolu trgovine strateškom robom

Međuministarska komisija funkcioniše prema članu 4 Zakona br. 04/L-198 i ima sledeće nadležnosti: razmatrati, odobriti, ukidati, izmeniti i opozvati licence za izvoz, uvoz, tranzit, trans pretovar, ponovni izvoz van teritorije, ponovni transfer i pružanje pratećih usluga i drugih obveza, kao što je predviđeno ovim zakonom i podzakonskim aktima.

Komisija se sastoji od pet (5) članova i zamenika članova, predstavnika:

- Ministarstva Trgovine i Industrije (Predsedavajući);
- Ministarstva Inostranih Poslova;
- Ministarstva Odbrane;
- Ministarstva Unutrašnjih Poslova;
- Carine Kosova.

Tokom ovog jednogodišnjeg perioda, Komisija je pozvana od strane predsedavajućeg 34 puta i održan je sastanak za razmatranje aplikacija, kao i razmenu različitih informacija u vezi sa kontrolom trgovine strateškom robom.

PRAVILA

Kontrola trgovine strateškom robom, robom dvostruke namene, vojnom robom i srodnim uslugama je zajednička međunarodna inicijativa, koja se javlja kao potreba nadgledanja međunarodnih transfera strateških roba.

Ključna međunarodna pravila u ovoj oblasti su:

Rezolucija 1540 Saveta Bezbednosti Ujedinjenih Nacija, koja konkretno definiše obavezu država članica UN-a za preduzimanje mera za kontrolu transfera ove robe, izgradnjom efikasnih sistema državne kontrole.

Uredba Evropske Unije br. 428/2009 od 05.05.2009, kao i niz zajedničkih stavova i delatnosti koji grade kombinovani sistem kontrole kretanja robe vojne namene i robe dvostruke namene.

IV. ČETVRTI DEO

Kontrola i licenciranje

Kontrola trgovine strateškom robom uključuje:

Sva roba uključena u kontrolne liste Evropske Unije, koja se svake godine odobrava i ažurira odlukom Vlade (aktuelno liste na snazi odobrava Vlada Kosova).

Aktivnosti koje razvijaju subjekti koji se bave trgovinom strateških roba.

- Izvoz
- Uvoz
- Tranzit
- Trans-pretovar
- Posredovanje (brokeriranje)
- Usluge
- Tehnička Asistencija.

Glavni ciljevi kontrole trgovine sa strateškom robom su:

- Garantovanje sertifikata registracije u registru licenci, dozvola, sertifikata o krajnjem korisniku i ovlašćenja za lica (fizička ili pravna lica) uključena u međunarodnim transferima strateške robe, davajući im pravo na uvoz, izvoz i tranzit.
- Razvijanje pregovora i potpisivanje spoljno-trgovinskih sporazuma.
- Opoziv licenci, dozvola i sertifikata kada ti subjekti krše zakonske propise u oblasti kontrole trgovine strateškom robom.
- Garantovanje izdavanja međunarodnih uvoznih sertifikata i sertifikata krajnjeg korisnika.
- Procena uslova za registraciju u registar Odeljenja za Kontrolu Trgovine Strateških Roba, subjekata koji su namenjeni za obavljanje međunarodnih transfera vojne robe.

Procedure registracije i licenciranja

Registracija u registar:

Registracija u registar je regulisana Administrativnim Uputstvom br. 02/2016 za registraciju, licenciranje i sprovođenje administrativnih procedura. Subjekti koji razvijaju aktivnosti u trgovini strateškom robom treba se registrovati u OKTSR, koje ovim subjektima izdaje potvrdu o registraciji i vodi registar subjekata uključenih u međunarodnu trgovinu. Ovo je prvi trenutak pravog procesa licenciranja.

Apliciranje za licencu:

Trgovinski subjekti koji žele da se opreme licencom, ovlašćenjem ili sertifikatom moraju dostaviti traženu dokumentaciju u OKTSR i popuniti prijavni obrazac. Potrebni kriterijumi, relevantna dokumentacija, odgovori na često postavljana pitanja, informativne tačke za javnost kao i sve potrebne informacije objavljeni su na MTI sajtu www.mti-ks.org.

Izveštavanje

U skladu sa stavom 5. člana 21. Zakona o Trgovini Strateškom Robom, Odeljenje priprema i dostavlja Vladi tajnu verziju izveštaja do 30 aprila kalendarske godine, pre 30 maja kalendarske godine Ministarstvo, resorno odeljenje, priprema verziju izveštaja za objavljivanje na sajtu Ministarstva.

Kontrola i licenciranje

OKTSR, u saradnji sa komisijom, vrši sveobuhvatnu kontrolu tokom procesa licenciranja, koja se sprovodi pre, tokom i posle momenta opreme subjekta sa određenim pravnim dokumentom.

Predmet kontrole su:

a) Kontrola dokumentacije i zahteva

Ova kontrola se prethodno sastoji u verifikaciji tačnosti i korektnosti popunjavanja dokumenata podnetih u skladu sa važećim zakonskim procedurama i ispravno popunjavanje zahteva za dobijanje pravnog dokumenta, što se smatra fazom pravilne kontrole dokumentacije.

b) Tehnička kontrola stručnjaka

Ova faza kontrole je zapravo posvećena verifikaciji robe koja je predmet licence, upoređujući podatke koje je aplikant opisao sa podacima efektivne robe.

Kontrola subjekta o opremi ili ne opremi traženog dokumenta u skladu sa zakonom usko je povezana sa procesom odlučivanja. Ako je potrebno, za proces odlučivanja će se voditi saradnja i mišljenja drugih specijalizovanih organa.

V. PETI DEO

Razvoji

Aktivnosti razvijeni u periodu od Aprila 2018 - April 2019

KLASIFIKACIJA

Tokom ovog perioda, OKTSR je imalo 1003 zahteva za klasifikaciju strateških roba, od kojih je veliki broj njih rezultirao da nisu podložni režimu kontrole.

REGISTRACIJA

Apliciranje za registraciju u registre je kontinuirani proces i prethodi procesu licenciranja, trenutno su u registar registrovane 55 kompanije koje su opremljene sertifikatima, kompanije su u kategoriji vojne robe i u kategoriji robe dvostruke namene.

LICENCIRANJE

Odobrene su trideset šest (37) pojedinačnih licenci koje su uključene u kategoriju robe dvostruke namene, od kojih su četiri (5) Re-izvoz, dva (2) Izvoz i jedna (1) vojna roba.

1. Individualna licenca za uvoz (kategorija ML6a) za kompaniju Mine Action & Training Mondial Kosovo koja se bavi deminiranjem,
2. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A001a, 5D001d) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
3. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
4. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
5. Individualna licenca za uvoz (1A007.a) za kompaniju Mine Action & Training Mondial Kosovo koja se bavi deminiranjem,
6. Individualna dozvola za uvoz (kategorija 1C350.45) za kompaniju PTP a-com koja se bavi trgovinom hemikalijama,
7. Individualna licenca za uvoz ((kategorija 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
8. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

9. Individualna licenca za uvoz (5A002) za kompaniju Cacttus a.d koja se bavi elektronskim uređajima za enkripciju podataka,
10. Individualna licenca za uvoz (kategorija 1C235, 1C239) za kompaniju Keis Pharmaceutical koja se bavi uvozom lekova,
11. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a.1, 5D002.c.1) za kompaniju Ipko Telecommunications L.L.C koja se bavi telekomunikacionim uslugama,
12. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a,) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
13. Individualna licenca za izvoz (kategorija 5A002.a,) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
14. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
15. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a,5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
16. Individualna licenca za izvoz (kategorija 5A002.a,) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
17. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002) za kompaniju Cacttus a.d. koja se bavi informacionom tehnologijom,
18. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,
19. Individualna licenca za uvoz (kategorija 1C350) za kompaniju PTP a-com koja se bavi trgovinom hemikalijama,
20. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a) za kompaniju Botek D.o.o koja se bavi informacionom tehnologijom,
21. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a) za kompaniju Botek D.o.o koja se bavi informacionom tehnologijom,
22. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002a.1) za kompaniju Cacttus a.d. koja se bavi informacionom tehnologijom,
23. Individualna licenca za Re-izvoz (kategorija 5A002, 5D002) za kompaniju Ericsson Nikola Tesla d.d Branch Office koja se bavi elektronskim uređajima za enkripciju podataka,
24. Individualna licenca za Re-izvoz (kategorija 5A002, 5D002) za kompaniju Ericsson Nikola

Tesla d.d Branch Office koja se bavi elektronskim uređajima za enkripciju podataka,

25. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002, 5D002) za kompaniju Ericsson Nikola Tesla d.d Branch Office koja se bavi elektronskim uređajima za enkripciju podataka,

26. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002, 5D002) za kompaniju Ericsson Nikola Tesla d.d Branch Office koja se bavi elektronskim uređajima za enkripciju podataka,

27. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002, 5D002) za kompaniju Ericsson Nikola Tesla d.d Branch Office koja se bavi elektronskim uređajima za enkripciju podataka,

28. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

29. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002b) za kompaniju Cactus a.d koja se bavi informacionom tehnologijom,

30. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.b, 5A002.a, 5D002.c) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

31. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.b, 5A002.a,) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

32. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

33. Individualna licenca za Re-izvoz (kategorija 5A002.a) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

34. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.a) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

35. Individualna licenca za Re-izvoz (kategorija 5A002.a) za kompaniju Asseco SEE D.o.o. koja se bavi informacionom tehnologijom,

36. Individualna licenca za Re-izvoz (kategorija 5A002.A) za kompaniju Ipko Telecommunications L.L.C koja se bavi telekomunikacionim uslugama.

37. Individualna licenca za uvoz (kategorija 5A002.A) za kompaniju Mrezne Tehnologije Verso d.o.o Branch in Kosovo koja se bavi informacionom tehnologijom.

Ostale aktivnosti

- 19 aprila 2018 godine održana je godišnja industrijska konferencija, u organizaciji od strane Odeljenja za Kontrolu Trgovine Strateških Roba uz asistenciju i potpuno finansiranje programa EXBS Ambassade SAD-a u Prištini. Prisutne su bile 32 kompanije koje se bave strateškom robom,

nadležne institucije uključene u proces strateške kontrole, kao i spoljni stručnjaci uz podršku EXBS-a .

- Učešće hrvatskog stručnjaka, kontraktiran od strane EXBS - njegovo prisustvo četiri (4) puta tokom ove godine, sa dvonedeljnim boravkom u kancelariji OKTSR-a.

- Ostale odluke;

1) Dopuna izmena odluke Vlade za Komisiju za Licenciranje BR.16/61 datuma 22.08.2018

2) Dopuna izmena odluke Vlade za Komisiju za Licenciranje BR.04/90 datuma 19.02.2019

3) Odluka br. 02/29 datuma 01.03.2019

Usvajanje Unutrašnjeg Programa Saglasnosti, kao i odobrenje pet uputstava:

- a) Uputstvo za usvajanje, razmatranje i donošenje odluka u vezi sa zahtevima za licencu za stratešku trgovinu.
- b) Uputstvo za obavljanje javnih informacija.
- c) Uputstvo za promovisanje kreiranja, sertifikacije i revizije unutrašnjeg programa saglasnosti.
- d) Uputstvo za sprovođenje administrativnih izvršnih aktivnosti.
- e) Uputstvo za Komisiju za kontrolu i licenciranje strateške robe.

Učešće u radionicama, seminarima, obukama;

Mesec	Aktivnosti	Realizovano
Maj	Studijska poseta organizovana od strane BAFA u vezi sa COARM - Beč, Austrija	16.05.2018 – 17.05.2018
April	Učešće u Konsultacijama o administrativnoj implementaciji kontrole strateške trgovine - Priština, Kosovo	23.04.2018-25.04.2018
Jun	Učešće na sastanku sa Joe Baldwin i Dave Froman, tema razgovora bila je "Predloženi Plan za Balkan" - Priština, Kosovo	13.06.2018
Septembar	Učešće u radnoj grupi za izradu strategije protiv neširenja oružja za masovno uništenje (WMD) - Racviac - Zagreb	16.09.2018-20.09.2018
Septembar	Obuka za Odeljenje i Komisiju sa stručnjacima BAFA projekta o klasifikaciji proizvoda dvostruke namene i vojne opreme	25.09.2018-26.09.2018
Septembar	Obuka za Odeljenje i Komisiju / Carina - sa stručnjacima iz Američkog programa EXBS o izradi veb stranice Odeljenja, Unutrašnjeg Programa Saglasnosti i klasifikacije strateških roba	27.09.2018-28.09.2018

Septembar	Učešće u narednoj obuci za Racviac: Bečki Dokument - Kurs Verifikacije i Usklađenosti	01.10.2018-05.10.2018
Oktobar	Učešće i prezentacija od strane OKTSR-a zemljama regiona iz oblasti kontrole izvoza u "Regionalna radionica o izvozu oružja". - Tirana	09.12.2018-12.10.2018
Oktobar	Učešće na sastanku "Drugi dijalog o razvoju kontrole izvoza". - Brisel	03.10.2018-06.10.2018
Oktobar	Učešće u "Akademija za Menadžment Trgovine Bezbednosti i Strategije" - Univerzitet Džordžije - SAD	13.10.2018-28.10.2018
Februar	Učešće u regionalnoj radionici o implementaciji Kontrole Strateške Robe, u organizaciji Američke Ambasade, projekat EXBS - Tirana	04.02.2019-07.02.2019
Februar	Učešće u inspekciji kompanije "Ericsson Nikola Tesla d.o.o Branch Kosovo"	26.02.2019
Februar	Učešće u inspekciji kompanije "Ipko Telecommunactions"	28.02.2019
Mart	Učešće u radionici VITAL SHIELD-TTX u organizaciji EUCOM i RACVIAC - Priština	18-.03.2019-20.03.2019
April	Učešće u radionici "Wisconsin Project's Risk Report database", u organizaciji EXBS-a - Tirana	08.04.2019-09.04.2019

Ostale;

Izrada godišnjeg akcionog plana za unapređenje strateške kontrole za 2019 godinu koji sadrži;

Plan inspekcije

Sprovođenje radionice za podizanje svesti za poslovnu industriju

Saradnja sa institucijama uključenim u proces strateške kontrole

Plan kontrole na carinskim prelazima sa zvaničnicima Carine Kosova

Identifikacija novih potencijalnih kompanija za trgovinu strateškom robom.

VI. ŠESTI DEO

Saradnja

Saradnja sa Industrijom

Organizovano je 6 radionica (informativni sastanci) sa poslovnim subjektima o procedurama registracije u registre, procedurama za klasifikaciju strateških roba i procedurama licenciranja.

Učesnici ovih radionica bili su 60 preduzeća koja se bave informacionom tehnologijom, medicinskom opremom i proizvodima, obradom materijala i hemikalija, oružjem i municijom, vojnom opremom, srodnim uslugama, posredovanjem itd.

Kompanije učesnice su informisane o obavezama po Zakonu 198 o kontroli trgovine strateškom robom i koje su opremljene potrebnom dokumentacijom.

Tokom sastanaka bilo je mnogo diskusija i uglavnom je fokus bio na identifikaciji i klasifikaciji robe, što je najizazovnija tačka celog procesa.

Nakon prisustvovanja ovim informativnim sastancima, preduzeća su došla u odeljenje gde su im službenici pomogli u klasifikaciji i identifikaciji robe koju oni trguju. Neke od ovih kompanija koje su učestvovala, posećene su od strane službenika odeljenja kako bi bili blisko informisani o delatnostima koja razvijaju i istovremeno identifikovali opremu i mašine koje ove kompanije koriste da shvate i obaveste da se ovi uređaji mogu modifikovati za druge proizvodne svrhe.

Identifikacija preduzeća koja obavljaju poslovne aktivnosti sa strateškom robom

Identifikovana su preduzeća koja se smatraju da obavljaju aktivnosti u trgovanju, posredovanju ili pružanju usluga povezanim sa strateškom robom. Kontaktirali smo kompanije i susreli ih pojedinačno. Mnoge od ovih kompanija su učestvovala na informativnim sastancima koje je odeljenje vodilo, gde su bili informisani o procedurama registracije u registrima i procedurama licenciranja. Obezbedili smo im sve neophodne informacione materijale (zakon, administrativna uputstva, kriterijume za apliciranje, listu vojne robe, listu robe dvostruke namene, itd.). Dosledno se radilo na identifikaciji novih kompanija koje ulaze u ovu kategoriju strateške robe, uvek sarađujući sa raznim institucijama i poslovnim udruženjima, privrednim komorama itd.

Identifikovanje ovih kompanija uključuje kompanije koje se bave sa:

- a) medicinska oprema i proizvodi,
- b) informaciona tehnologija,
- c) prerada raznih materijala i hemikalija,
- d) oružje i municija,
- e) razne vojne opreme,
- f) posredničke usluge, prerada i proizvodnja metala itd.

Saradnja sa Institucijama

Bilo je povremenih sastanaka sa predstavnicima Carine u vezi sa identifikacijom kompanija koje se bave strateškom robom. Od Carine smo dobili tačne informacije o trgovinskim razmenama koje su kompanije ostvarile, gde su identifikovane one koje se bave strateškom robom na osnovu analize i istraživanja dokumenata i fizičkih kontrola trgovinskih transfera.

Saradnja sa raznim institucijama kao što su: MUP, MIP, MO, CARINA, AZZNB, AMOP, MŽSPP, MZ itd. Cilj ove saradnje bio je fokus na primeni zakonodavstva o kontroli trgovine sa strateškom robom vezanom za: Zakon o oružju, Zakon o zaštiti od zračenja, Zakon o sankcijama, Zakon o eksplozivnim materijalima i Zakon o medicinskim proizvodima i opremi itd. kao i dobijanje informacija o preduzećima koja obavljaju delatnosti koji spadaju u kategoriju strateških roba koje imaju ugovorne odnose sa institucijama, dozvole i licence koje su ove institucije izdale kompanijama koje se odnose na ovu oblast.

Saradnja sa zemljama regiona

Potpisan je sporazum o saradnji sa Ministarstvom Ekonomije Crne Gore, odnosno sa kancelarijom za kontrolu strateških roba. Sve procedure su sprovedene kroz pravnu kancelariju i MIP Kosova u skladu sa MIP Crne Gore.

Svrha ovog sporazuma je saradnja u oblasti kontrole vojne robe, robe i tehnologije dvostruke namene, razmene informacija i iskustava o pitanjima međunarodne kontrole i transfera strateških roba i neširenja oružja za masovno uništenje. U okviru implementacije ovog sporazuma, očekuje se razmena informacija o zahtevima stranaka potpisnica o izvozu za neke kompanije koje trguju strateškom robom.

Saradnja sa donatorima

Što se tiče saradnji sa međunarodnim institucijama, vredno je pomenuti saradnju sa Američkom Ambasadom preko EXBS programa (Export Control and Related Border Security).

Ovaj program je glavni podržavalac što se tiče kontrole strateškog tržišta u kojem slučaju su ponudili značajan broj obuka i seminara u podizanju kapaciteta službenika OKTSR-a, saradnji i podršci kroz angažovanje njihovih stručnjaka u izradi nacрта;

- Administrativno Uputstvo br. 14/2013 o registraciji, licenciranju i sprovođenju administrativnih procedura;
- Administrativno Uputstvo br. 02/2016 za obrazac registracije, licenciranja, klasifikacije i sertifikacije trgovine strateškom robom i pružanje pratećih usluga;
- Uredba br.35/2013 o funkcionisanju rada komisije za kontrolu trgovine strateškom robom;
- Unutrašnji Program Saglasnosti;
- Uputstvo za klasifikaciju robe;
- Uputstvo za usvajanje, razmatranje i donošenje odluka u vezi sa zahtevima za licencu za stratešku trgovinu;
- Uputstvo za donošenje odluka o zahtevima za licenciranje;

- Uputstvo za obavljanje javnih informacija;
- Uputstvo za promovisanje kreiranja, sertifikacije i revizije unutrašnjih programa saglasnosti;
- Uputstvo za sprovođenje administrativnih izvršnih aktivnosti.

Podrška sa kancelarijskom opremom kao što je; kompjuteri, laptopovi, aparati, kamere, telefoni, projektori, printeri, ruteri, usb itd.

Takođe je vredno pomenuti da je novo vozilo donirano odeljenju za potrebe inspekcija na terenu, kao i studijske posete zemljama u regionu.

Podrška u pripremi tehničkih specifikacija o bazi podataka strateških roba, obezbeđivanje i finansiranje prevoda za liste vojne robe i liste robe za dvostrukom namenom, savetodavanje od strane njihovih stručnjaka na zahtev odeljenja i međuministarske komisije, pružanje informacija o Konvencijama, Traktatima i raznim Rezolucijama u vezi sa strateškom kontrolom u kojima Kosovo još nije postala članica itd.

Saradnja sa Federalnom Kancelarijom za Ekonomiju i Kontrolu Izvoza SR Nemačke (BAFA), koji su podržali odeljenje kroz obuke i seminare o podizanju kapaciteta u oblasti strateške kontrole, itd.

Saradnja sa međunarodnim organizacijama, homolognim vlastima u regionu

U ovom periodu, Odeljenje je imalo plodnu saradnju sa nekoliko drugih međunarodnih institucija i partnera u regionu kao:

Ured za Kontrolu Izvoza i Graničnu Sigurnost (EXBS, Export Control and Border Security) EXBS;

Saradnja sa Hrvatskom (Odeljenje za oružje i dozvole u okviru Ministarstva Finansija i Ministarstva Inostranih Poslova i Evropskih Integracija);

RACVIAC– Centar za sigurnost i saradnju sa sedištem u Zagrebu – Hrvatska;

Vlast Albanske kontrole izvoza – Tirana;

Odeljenje za Politiku i Režim Spoljne Trgovine - Ministarstvo Ekonomije, Podgorica, Crna Gora;
Federalna Kancelarija za Ekonomiju i Kontrolu Izvoza SR Nemačke (BAFA).

VII. SEDMI DEO

Sankcije

Za kršenje koje je prouzrokovalo ozbiljnu štetu državnoj bezbednosti, spoljnoj politici ili javnoj bezbednosti, izvršioci mogu biti osuđeni na kaznu zatvora od 1 do 8 godina ili novčanu kaznu od 10.000 evra (deset hiljada evra) do 30.000 evra (trideset hiljada evra). U posebnim slučajevima, oni mogu biti kažnjeni u vrednosti od 4 puta većoj od vrednosti robe.

Ministarstvo Trgovine i Industrije, odnosno OKTSR može da izriče druge administrativne mere kao što su licenca ili registracija ili da izriče kazne od 1000 € (hiljadu evra) do 5000 € (pet hiljada evra) ili dvostruku vrednost robe.

VIII. OSMI DEO

Izazovi i preporuke

Izazovi

- Nedostatak iskustva Kosovskih institucija u oblasti strateške kontrole tržišta.
- Nedovoljno osoblje, nedostatak specifičnih profila za postizanje ciljeva navedenih u planu rada.
- Izbegavanje biznisa da se podvrgnu režimu dozvole.
- Nedostatak finansijskih sredstava, veoma mali budžet Odeljenja za promociju procesa i podizanje kapaciteta službenika za institucije uključene u procesu.

Aktuelne preporuke OKTSR-a su:

- Povećati budžet Odeljenja,
- Povećati broj stručnog osoblja.

Za dalja poboljšanja u oblasti kontrole trgovine sa strateškom robom potrebno je:

Ispuniti međunarodne obaveze Republike Kosovo, koje proizilaze iz Rezolucije UN 1540,

preporuka i drugih dokumenata koji se odnose na sprečavanje neširenja oružja za masovno uništenje i borbu protiv terorizma.

Početak procedure za članstvo Kosova u međunarodnim ugovorima i kontrolnim režimima kao što su: Sporazum Wassenaar (VA), Australijska Grupa (AG), Kontrolni Režim za Raketnu Tehnologiju (MTCR), Grupa Nuklearnih Dobavljača (NSG) i Zanggerova Komisija (ZC).

Stvaranje efikasnije regionalne saradnje u oblasti kontrole izvoza.

Učešće u EU Cooperation Under the Long Term Project (LTP).

Realizacija baze podataka za potrebe Odeljenja i komisije, koja se očekuje da bude operativna 2019 godine - baza podataka za koju se očekuje da će biti donirana od strane EXBS programa.

April 2019